

Sterke Gezinnen, Sterke Jeugd

**Lokaal plan van aanpak
Hervormingsagenda Jeugd
2025-2028**

Inhoud

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
Hervormingsagenda Jeugd	4
Waar staan we nu (cijfers)	5
Ambitie	6
Leeswijzer	6
2. Regionale ontwikkelingen	7
Inleiding	7
Afbakenen jeugdhulp	7
Programma beschikbare en betaalbare jeugdhulp	7
Passend zorglandschap	8
Jeugdhulp op school	8
Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming	8
3. Versterken pedagogische basis	10
Inleiding	10
Wat gaan we lokaal doen?	10
Onze geplande acties	12
4. Stevige lokale teams / verbinding aanpalende domeinen	13
Inleiding	13
Wat gaan we lokaal doen?	13
Onze geplande acties	17
5. Data en monitoring	19
Inleiding	19
Landelijke monitor Hervormingsagenda	19
Monitoren lokale acties	19
6. Financiën	21

Voorwoord

In de afgelopen jaren is er hard gewerkt aan de veranderopgave voor jeugd in de gemeente Molenlanden. Dat is in de voorbije jaren gedaan onder de noemer van het plan “Onze Kinderen Nabij”. De looptijd van dit plan is voorbij, maar de vraagstukken en opgaven binnen het sociaal domein en de jeugdhulp vragen nog steeds onverminderd aandacht en inzet.

Met grote betrokkenheid en enthousiasme presenteer ik het nieuwe plan “Sterke Gezinnen, Sterke Jeugd”.

Met dit plan willen we perspectief bieden aan alle partijen die met de jeugdhulp van Molenlanden aan de slag zijn of gaan. Dit plan sluit aan bij de visie en het uitvoeringsplan Sociaal Domein van Molenlanden en geeft vorm aan de opgave om een lokaal implementatieplan te ontwikkelen in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd.

De inhoud van dit plan is niet nieuw. Jeugdprofessionals, aanbieders, verwijzers, partijen in de sociale en pedagogische omgeving werken al veel langer samen aan de zorg en ondersteuning van jeugdigen en hun gezinnen in onze gemeente. Met dit plan bouwen we voort op wat er al goed gaat, geven we aan wat er beter en/of anders kan en vertalen we de opgaven uit de Hervormingsagenda Jeugd naar onze gemeente.

Ik wil iedereen bedanken die de afgelopen tijd met ons mee heeft gedacht en zijn of haar mening heeft laten horen over het jeugdbeleid van de gemeente.

Ik kijk uit naar de samenwerking met u allen om de opgaven in dit plan te realiseren. Als wethouder Jeugd ben ik ervan overtuigd dat dit plan een positieve impact zal hebben op onze jeugdigen en hun gezinnen. Samen maken we Molenlanden een plek waar onze jeugd vol vertrouwen kan opgroeien!

Harmen Akkerman
Wethouder Jeugd gemeente Molenlanden
April 2025

1. Inleiding

In de afgelopen jaren heeft de gemeente Molenlanden met het beleidsplan “Onze Kinderen Nabij” aanzienlijke stappen gezet in de jeugdhulp. Dit plan richtte zich op het bieden van toegankelijke en nabije ondersteuning voor kinderen en jongeren, met als doel hen in een veilige en stimulerende omgeving te laten opgroeien. Door intensieve samenwerking met lokale partners en een focus op preventie, is er een solide basis gelegd voor de jeugdhulp in onze gemeente. Samen met de ‘Visie Sociaal Domein: Gelijke Kansen voor Iedereen’ en het bijbehorende uitvoeringsplan vormt dit alles het kader voor de uitvoering van het beleid op het gebied van jeugdhulp.

Hervormingsagenda Jeugd

Met de komst van de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 staan we voor een nieuwe fase in de jeugdzorg. De Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 (hierna te noemen: Hervormingsagenda) is in juni 2023 vastgesteld door het Rijk. Het doel van de Hervormingsagenda is om knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken en het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar te maken voor de toekomst. Dat houdt in: betere en tijdige zorg en ondersteuning voor jeugdigen en hun gezin, op de juiste plek en wanneer dit nodig is.

De Hervormingsagenda richt zich op zeven verschillende thema's:

1. Afbakenen van de reikwijdte van de Jeugdhulpplicht
Dit thema valt onder de verantwoordelijkheid van de landelijke overheid, specifiek het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
2. Stevig lokaal: Stevige lokale teams en samenwerking aanpalende domeinen
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de vorming en ondersteuning van stevige lokale teams, met begeleiding van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).
3. Terugdringen residentiele jeugdhulp: zo thuis mogelijk
Gemeenten en regionale jeugdzorgregio's werken samen om residentiële jeugdhulp te verminderen en alternatieve zorgvormen te bieden.
4. Kwaliteit en blijvend leren
Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) coördineert dit thema, waarbij zij samenwerken met verschillende netwerkpartners om de kwaliteit van jeugdhulp te verbeteren.
5. Regionalisering, standaardisatie en verbeteren stelsel
Gemeenten, ondersteund door kaders voor regionale samenwerking, zijn verantwoordelijk voor de organisatie en inkoop van specialistische jeugdzorg.
6. Data en monitoring
Dit thema wordt gecoördineerd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), in samenwerking met gemeenten en jeugdzorgaanbieders.
7. Financieringssystematiek
De verantwoordelijkheid voor de financieringssystematiek ligt bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), in samenwerking met de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB).

De Hervormingsagenda benoemt ook de relatie met andere landelijke ontwikkelingen zoals het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, Integraal Zorgakkoord (IZA), Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), de onderwijs-jeugd agenda, arbeidsmarkt en huisvesting. Deze ontwikkelingen zijn essentieel van invloed op de jeugdzorgbehoefte. De verbinding hiermee maken en houden is van belang voor het realiseren van de gestelde ambitie.

De gestelde maatregelen in de Hervormingsagenda zouden moeten leiden tot lagere uitgaven. Eind januari heeft de Deskundigencommissie haar advies 'Groeipijn' uitgebracht. De Deskundigencommissie had als taak om de Hervormingsagenda tussentijds te beoordelen op inhoud, financiële afspraken en governance.

De Deskundigencommissie heeft geconstateerd dat de Hervormingsagenda te zeer is gedomineerd door het financieel perspectief en dat dit heeft geleid tot kramp. Deze kramp moet eraf. De Hervormingsagenda is noodzakelijk, maar niet voldoende. Er is een verbreding nodig naar alle domeinen waar jonge inwoners mee te maken hebben en er moet sterk ingezet worden op de pedagogische basis en stevige lokale teams. Meer data en sturing is cruciaal voor het vervolg. Met betrekking tot de financiën geeft de commissie aan dat de extra bezuinigingen per 1 januari 2026 geschrapt moeten worden totdat er een valide onderbouwing is. De feitelijke uitgaven van 2024 zouden de basis moeten zijn voor het structurele budget met een passende indexatie. Over de tekorten van 2023 en 2024 wordt aangegeven dat dit deels door het Rijk en deels door de gemeenten (50-50) bekostigd moet worden.

De commissie roept gemeenten op om het aanvullende budget dat volgens het meerjarig financieel kader voor de jaren 2026 tot en met 2028 beschikbaar komt, te benutten ter versterking van de sociale basis.

Bij de vaststelling van de Hervormingsagenda is reeds aangegeven dat dit een zwaarwegend advies zou zijn, met name ook het financiële deel. In hoeverre het Rijk dit advies overneemt is op dit moment nog niet bekend. Het streven is om hier voor de zomer 2025 meer duidelijkheid over te hebben.

De opdracht vanuit de Hervormingsagenda, de aanscherping vanuit de Deskundigencommissie en de ervaringen van 'Onze Kinderen Nabij' vormen de basis voor dit implementatieplan.

Waar staan we nu (cijfers)

We starten niet vanaf nul. Door al vanaf 2021 extra te investeren in preventie en in ons Sociaal Team conform het plan 'Onze Kinderen Nabij' hebben we al belangrijke stappen gezet. Het aantal jeugdigen in jeugdzorg daalt en ook de kosten dalen op het moment dat je deze corrigeert voor het huidige prijspeil. In de tabel hieronder zijn de cijfers van Molenlanden in 2020 en 2024 vergeleken met die van de regio.

Cijfers d.d. 25-3-2025 uit dashboard SOJ

	2020	2024
Aantal jeugdigen Molenlanden regionale zorgmarkt	1.019	902 (-11%)
Aantal jeugdigen ZHZ regionale zorgmarkt	10.573	11.696 (+10%)
Kosten Molenlanden*	12.386.998	10.246.216 (-17%)
Kosten ZHZ*	135.131.961	152.591.877 (+13%)

Gemiddelde kosten per jeugdige inwoner per jaar Molenlanden**	1.251,30	1.039,80*** (-17%)
Gemiddelde kosten per jeugdige inwoner per jaar ZHZ**	1.446,70	1.627,60 (+13%)

* Gecorrigeerd naar prijspeil 2025

** De "gemiddelde kosten per jeugdige inwoner" berekent de gemiddelde kosten ten opzichte van het aantal jeugdige inwoners. Dit wordt gedaan door de totale kosten te delen door het aantal jeugdige inwoners (t/m 17 jaar) o.b.v. cijfers van het CBS. Hierdoor wordt het mogelijk gemaakt de cijfers van gemeenten beter met elkaar te kunnen vergelijken. Ook hier is gecorrigeerd naar het prijspeil van 2025.

*** Molenlanden is hiermee het laagst in de regio ZHZ

Zoals al aangegeven in de eindevaluatie van 'Onze Kinderen Nabij' is niet alles één op één te relateren aan onze inzet. Zo was er in 2022 een wijziging in het woonplaatsbeginsel en dit heeft voor Molenlanden gunstig uitgepakt. Daarnaast is door het loslaten van de financiële solidariteit het effect van enkele gezinnen met een kostbare hulpvraag op een gemeente als Molenlanden soms erg groot. Waar we in 2023 en een deel van 2024 de kosten hierdoor sterk zagen toenemen, neemt dit nu ook weer sterk af. Dit neemt niet weg dat we op dit moment wel degelijk een trend zien in het dalen van de aantallen en we ook echt afwijken van de regionale trend. Deze positieve ontwikkeling willen we graag voortzetten.

Ambitie

Onze ambitie is om een omgeving te creëren waarin alle jeugdigen in de gemeente Molenlanden zich optimaal kunnen ontwikkelen. We streven naar een jeugdhulp die toegankelijk, inclusief en preventief is, waarbij we vroegtijdig inspelen op de behoeften van onze jeugd en hun gezinnen.

We willen dat elke jeugdige zich gezien en gehoord voelt, ongeacht hun achtergrond of situatie. Dit betekent dat we investeren in laagdrempelige voorzieningen en persoonlijke ondersteuning, zodat hulp beschikbaar is en blijft. Daarnaast zetten we in op het versterken van de mentale veerkracht van jeugdigen door hen en hun omgeving de tools en ondersteuning te bieden die ze nodig hebben om mentaal gezond op te groeien.

Samenwerking met scholen, zorgverleners, en maatschappelijke organisaties is essentieel om een integraal netwerk van ondersteuning te bieden. We streven naar een duurzame aanpak.

Met dit plan van aanpak leggen we de basis voor jeugdhulpbeleid dat voortbouwt op de successen van het verleden en inspeelt op de uitdagingen van de toekomst. Samen werken we aan een jeugdhulp die klaar is voor de komende jaren!

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan we in op de regionale ontwikkelingen in het kader van de Hervormingsagenda en onze opgave op het gebied van jeugd. Daarna gaan we verder met onze lokale opgaven waarbij we in hoofdstuk 3 focussen op het versterken van de pedagogische basis en in hoofdstuk 4 op stevige lokale teams. Daarna gaan we verder in op de verwachte resultaten en de monitoring en tot slot de financiën.

2. Regionale ontwikkelingen

Inleiding

Op de zeven verschillende thema's van de Hervormingsagenda zijn verschillende partijen aan zet (het Rijk, VNG, regio's en lokale gemeenten). In hoofdstuk 3 en 4 gaan we in op de onderdelen waar we als gemeenten aan zet zijn, maar ook regionaal zijn er ontwikkelingen die invloed hebben op de inzet in onze gemeente. Deze regionale ontwikkelingen worden beschreven in dit hoofdstuk.

Afbakenen jeugdhulp

Onze regio heeft de afgelopen periode al ingezet op het afbakenen van de jeugdhulp. Een onderdeel hiervan is het afbakenen van de jeugdhulp in Verordeningen en Nadere regels. Begin februari 2022 is er voor de Jeugdverordening een regionaal raamwerk opgeleverd, waarin jeugdhulp ten opzichte van andere aanpalende domeinen scherper is afgebakend. Daarmee hebben we al zoveel als mogelijk binnen de huidige wetgeving voorgesorteerd op de landelijke afbakening. We zijn (als maatschappij) steeds meer zaken erg gaan vinden. Kinderen die zich net wat anders gedragen of ontwikkelen dan 'de norm' worden door omgeving (netwerk, onderwijs etc.) al snel verwezen naar jeugdhulp. Het is lastig te accepteren dat tegenslagen, pech en moeilijke periodes, onderdeel van elk leven zijn en simpelweg horen bij opvoeden en opgroeien. De toegang tot jeugdhulp moet worden aangescherpt. Op dit moment wordt er binnen het programma beschikbare en betaalbare jeugdhulp gewerkt aan een nog scherper kader over wat jeugdhulp is. Hieronder vallen onderwerpen als normaliseren, inzetten op groepsgerichte interventies en afwegingen maken wat over wat we verstaan onder jeugdhulp en wat niet. Dit leidt uiteindelijk tot een nieuwe verordening die in het najaar 2025 ter vaststelling zal worden aangeboden.

Programma beschikbare en betaalbare jeugdhulp

Het thema 'Regionalisering, standaardisatie en verbeteren stelsel' van de Hervormingsagenda gaat met name over de inkoop van (hoog)specialistische jeugdhulpvormen. Deze vormen van zorg zullen veelal (niet-vrijblijvend) regionaal, boven regionaal of landelijk ingekocht moeten worden. Hiervoor moet de regio robuust bevonden worden. We zijn in 2024 als regio Zuid-Holland Zuid (ZHZ) door het Ministerie van VWS robuust bevonden. We zijn groot genoeg voor regionale inkoop van specialistische zorg. Daarnaast hebben we als regio ZHZ de samenwerking al geborgd in een Gemeenschappelijk Regeling (GR), namelijk de GR Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J). De regio is voor dit thema gezamenlijk verantwoordelijk.

In het programma beschikbare en betaalbare jeugdhulp wordt gekeken naar de brede keten en worden er keuzes gemaakt om te zorgen dat jeugdhulp beschikbaar blijft voor die jeugdigen en gezinnen voor wie dat echt noodzakelijk is. Binnen het programma worden keuzes gemaakt die verwerkt worden in onze verordening en in de contracten. Zo wordt er een omslag gemaakt naar het inzetten van (zoveel mogelijk groepsgericht) lokaal beschikkingsvrij aanbod (zie hoofdstuk 4), het aanscherpen van het normenkader, het verkleinen van het aanbod en een doorontwikkeling van het samen sturen. Onze regionale inkoop heeft een

doorlooptijd tot en met 2025. De huidige contracten zullen op onderdelen aangepast worden en de huidige contractduur verlengd.

Passend zorglandschap

Het thema 'Terugdringen residentiele jeugdhulp' is veelal een regionale opgave. In de regio Zuid-Holland Zuid is dit geborgd binnen het programma "Passend Zorglandschap ZHZ" dat onderdeel uitmaakt van het regionale "Programma Werk voor de Jeugd ZHZ". Binnen het programma Passend Jeugdhulplandschap Zuid-Holland Zuid verbeteren we samen met jeugdhulpaanbieders, verwijzers en clientvertegenwoordigers de jeugdhulp voor jeugdigen en gezinnen met complexe problemen. We doen dit langs drie ontwikkelijnen:

1. Verbeteren trajectgerichte samenwerking

Binnen deze ontwikkelijn wordt gekeken naar een betere samenwerking in de "crisisketen".

2. Verbeteren ambulante jeugdhulp

Binnen deze ontwikkelijn wordt gekeken naar de beschikbaarheid van en het toeleidingsproces naar ambulante hulp voor jeugdigen met complexe problematiek. Ook wordt gekeken naar de best passende samenwerking.

3. Verbeteren jeugdhulp met verblijf

Binnen deze ontwikkelijn wordt gekeken naar nieuwe vormen van kleinschalige woonvoorzieningen voor jeugdigen met complexe problemen. De ervaring van de afgelopen jaren leert, dat de problematiek onder jeugdigen aan verandering onderhevig is. Dit maakt dat er continu sprake dient te zijn van een doorontwikkeling.

Jeugdhulp op school

Binnen onze regio wordt al enige tijd gewerkt aan het verstevigen van de verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs. Het product 'Jeugdhulp Op School' (JOS) is opgenomen als algemene voorziening in de regionale inkoop Zuid Holland Zuid. JOS stelt scholen in staat om jeugdhulp in de school (beschikkingsvrij) te organiseren als onderdeel van de ondersteuningsstructuur door deskundigheid van een preferente jeugdhulpaanbieder toe te voegen. De jeugdhulp kan worden geleverd op de groep of op de locatie van de school waar de jeugdige onderwijs volgt. De toetsing op inzet en de toegang tot JOS is belegd bij een poortwachters duo (een professional van het Samenwerkingsverband en een professional van het Sociaal Team).

Vooralsnog is JOS op deze manier alleen beschikbaar op de scholen voor speciaal basis- en voortgezet onderwijs (inclusief praktijkonderwijs). Daarnaast wordt in de regio onderzocht welke mogelijkheden er zijn om zorg in onderwijstijd, of onderwijs in zorgtijd te verbeteren.

Lokaal hebben we meerdere pilots lopen om jeugdhulp op het regulier onderwijs ook dichterbij te brengen.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (TSKG) schetst op hoofdlijnen hoe de kind- en gezinsbescherming er rond 2030 uitziet. De toekomstige kind- en gezinsbescherming gaat uit van vier basisprincipes: (1) gezinsgericht (0-100!), (2) rechtsbeschermend en transparant, (3) eenvoudig (doorbreken van het estafettemodel) en (4) lerend.

Alle gemeenten in Nederland staan voor de opgave om de hulp en bescherming aan kinderen en volwassenen zodanig te organiseren, dat de veiligheid in gezinnen en huishoudens verbetert, de betrokkenen zich beter gezien en gehoord voelen en er minder gedwongen maatregelen nodig zijn. Daarvoor is een sterk lokaal team nodig dat om kinderen en gezinnen/inwoners heen staat en hulp verleent. Zo nodig met ondersteuning van het nog te vormen Regionaal Veiligheidsteam, waarin de Gecertificeerde Instellingen (GI's), Veilig Thuis en de Raad van de Kinderbescherming samenkomen. Het uitgangspunt van het TSKG is dat per casus sprake is van één vast gezicht vanuit het Sociaal Team dat samen optrekt met een professional uit het Regionaal Veiligheidsteam en bij de casus betrokken blijft.

Lokaal plan van aanpak en de Zelfscan

In 2024 is (vanuit het regionaal programma Toekomstscenario) door het Lokaal Plan van Aanpak TSKG getoetst in hoeverre het Sociaal Team voldoet aan de landelijke Leidraad Werken aan Veiligheid (richtlijnen met betrekking tot het TSKG). Uit dit plan kwam naar voren dat Molenlanden een stevige lokale integrale basis en een positieve samenwerking opgebouwd heeft met partners uit de beschermingsketen (door Veilig Opgroeien is Teamwerk (VOiT)). In 2025 wordt de Zelfscan, ontwikkeld door de VNG, uitgevoerd (bestuurlijke opdracht). Hiermee wordt opnieuw beoordeeld en gemonitord in hoeverre het Sociaal Team voldoet aan de genoemde Leidraad.

Proeftuin Samenwerken aan Veiligheid 0-100

In de regio Zuid-Holland Zuid zijn pilots opgestart, waardoor op kleine schaal ervaring wordt opgedaan met de uitgangspunten van het Toekomstscenario. De ervaringen worden gebruikt als bouwsteen voor de rest van de regio.

Molenlanden is samen met Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam en Sliedrecht aan de slag met de proeftuin Samenwerken aan Veiligheid 0-100. Doel van deze pilot is een doorontwikkeling van VOiT – werken vanuit de uitgangspunten van het TSKG.

De uitvoering van het Toekomstscenario is nog volop in beweging. De uitkomsten van de proeftuinen geven bouwstenen voor het vervolg. De Zelfscan geeft inzicht in hoeverre het Sociaal Team kan werken conform de uitgangspunten uit het TSKG. Ook personele uitdagingen, beschikbare middelen en landelijke ontwikkelingen zijn van invloed op de doorontwikkeling.

3. Versterken pedagogische basis

Inleiding

We gaan uit van het normale en beginnen bij het gewone, dagelijkse leven. Dus van een sterke pedagogische basis als deel van een solide sociale basis. Dit gaat over jeugdigen, ouders, hun omgeving en de gemeenschappen waar ze onderdeel van zijn. Het raakt alle aspecten van het dagelijks leven: sociale contacten, ontmoeting, sport, bewegen, recreëren, cultuur, gezondheid, onderwijs, wonen, werk en veiligheid. We weten dat¹ het verbeteren van het pedagogisch klimaat in de omgeving waarin jeugdigen opgroeien, problemen op een later moment voorkomt. Mochten toch problemen ontstaan dan is het belangrijk om te normaliseren, dus niet verder problematiseren of medicaliseren. Vaak liggen oplossingen in het alledaagse leven. Als jeugdigen, ouders en hun netwerk niet zelf tot die oplossingen kunnen komen in hun sociale context, is het noodzakelijk dat zij terecht kunnen met hun vragen en dat passende hulp beschikbaar is. Dat houdt in basisvoorzieningen voor jeugdigen en gezinnen zoals opvang, onderwijs, welzijn, jongerenwerk, sport en jeugdgezondheidszorg en lokale teams met laagdrempelige informatie voor ouders over opvoeden en opgroeien. Dit noemen we ook wel het voorveld. Het biedt ondersteuning aan ouders en opvoeders bij het opvoeden en helpt bij het omgaan met alledaagse opvoedvragen.

Dit thema hangt ook samen met het thema stevige lokale teams en verbinding aanpalende domeinen.

Wat gaan we lokaal doen?

In de basis beogen we met het thema ‘de pedagogische basis’ het versterken van het voorveld, het mogelijk maken van een klimaat waarin ‘samen opgroeien, samen opvoeden’ centraal staat, én waarbij steeds meer wordt uitgegaan van het principe ‘normaliseren’. Oftewel: het accepteren dat de ontwikkeling van kinderen vaak met hobbels verloopt en dat er verschillende life-events van invloed kunnen zijn op de ontwikkeling. In die brede blik op ontwikkeling past ook een focus op wat het kind wel kan, in plaats van uitgaan van problemen of tekorten. Waar nodig bieden we aansluitend hierop tijdige passende hulp (zie ook sterke lokale teams). Zo licht en gewoon als mogelijk, zo intensief en specialistisch waar nodig.

Dit gezamenlijk vormt de basis van preventie. Het kan voorkomen dat iemand specifieke problemen krijgt, dat problematiek erger wordt of dat iemand terugvalt in eerdere problematiek. Een breed preventief aanbod omvat dan ook verschillende niveaus van interventies en programma's en de mogelijkheid om daartussen snel op – en af te schalen. Deze aanpak zal met goede afspraken over de grenzen van domeinen heen het beroep op jeugdhulp omlaag kunnen brengen. We zijn ons er steeds meer van bewust dat oorzaken en oplossingen in de context gezocht moeten worden. Door jeugdhulp in te zetten los je bijvoorbeeld onderliggende problematiek als armoede niet op. Daarom is de pedagogische en sociale basis op orde zo'n belangrijk uitgangspunt.

¹ [De waarde van de pedagogische basis](#)

Binnen dit thema zetten we in ieder geval in op de volgende pijlers:

Stimuleren van 'samen opgroeien, samen opvoeden'

We zetten erop in dat kinderen en ouders veerkrachtig zijn en elkaar vaker ondersteunen om binnen de sociale context oplossingen te vinden voor opvoed- en opgroevragen. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de zorg, begeleiding en opvoeding van hun kinderen, maar in deze verantwoordelijkheid staan zij niet alleen. Ook wel bekend van het Afrikaanse gezegde 'it takes a village to raise a child'. Als een ouder zich meer gesteund voelt in de opvoeding, ontspant het ouderschap, wordt het plezier en vertrouwen in de opvoeding vergroot en de individuele opvoedingslast minder. Daarmee is steun voor medeopvoeders een essentieel onderdeel van de sterke pedagogische basis. In het kader hiervan is de pilot ouderparticipatie (LimonadeBrigade) gestart welke in 2025 geëvalueerd gaat worden.

Stimuleren van ontmoeting, bewegen en cultuur

Vrijtijdsbesteding is belangrijk voor de persoonlijke en sociale ontwikkeling van kinderen en jongeren. Tijdens georganiseerde en ongeorganiseerde activiteiten leren ze niet alleen vaardigheden en talenten zoals voetballen of toneelspelen, maar ook belangrijke levenslessen die helpen bij hun ontwikkeling. De vrije tijd wordt vaak gezien als de derde opvoedomgeving, naast de thuisomgeving en de schoolomgeving. Een zinvolle vrijetijdsbesteding blijkt ook een belangrijke beschermende factor. In Molenlanden stimuleren we dat er voldoende vrijetijdsactiviteiten zijn voor kinderen en jongeren bijvoorbeeld op het gebied van sport en cultuur, maar ook kan gedacht worden aan inloopvoorzieningen.

Vrij toegankelijke basisvoorzieningen beschikbaar houden

Met Onze Kinderen Nabij hebben we een stevige basis voor laagdrempelige ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen gelegd. In de aankomende periode blijven we deze vrij toegankelijke basisvoorzieningen beschikbaar houden voor alle gezinnen en kinderen tot 18 jaar. Denk daarbij aan de Jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau), maar ook initiatieven als Voor- en Prezorg en Nu Niet Zwanger (Kansrijke Start). Ook het aanbod van Buurtgezinnen, jongerenwerk, Inclusieve BSO en opvoedingstrainingen/cursussen is waardevol gebleken en zetten we voort. Waar nodig ontwikkelen we het aanbod door. Hierbij gaan we uit van bewezen effectieve interventies (NJI).

Inzet op collectieve en individuele gezondheidsbevordering

Gezondheidsbevordering valt onder de Wet publieke gezondheid. Dit valt te lezen als de bescherming en bevordering van de gezondheid van de algehele bevolking of van specifieke groepen met als doel fysieke of mentale problemen te voorkomen. Hieronder vallen programma's die kinderen en ouders leren over gezonde voeding, lichaamsbeweging en mentale weerbaarheid. De GGD heeft hier een belangrijke rol in en werkt veelal met het onderwijs en met de Jeugdgezondheidszorg samen. Hiertoe behoren ook afspraken vanuit het GALA zoals de ketenaanpak gezond gewicht. Met deze aanpak organiseren gemeenten en zorgverzekeraars gezamenlijk zorg en ondersteuning bij overgewicht en obesitas bij kinderen.

Het verminderen van kansenongelijkheid

Om een beroep op jeugdhulp te verminderen, moet er ook gezocht worden naar oorzaken en oplossingen binnen de context van gezinnen en hun omgeving. Niet alles is namelijk op te lossen met jeugdhulp, denk aan het eerder genoemde voorbeeld rondom armoede. Met het uitvoeringsplan sociaal domein 2024-2025 zetten we breed in op het verminderen van kansenongelijkheid, bijvoorbeeld door basisvaardigheden te versterken, ondersteuning en advies aan te bieden bij relatieproblematiek en scheidingen (relatieloket) en bestaansonzekerheid en armoede te verminderen.

Onze geplande acties

	Onderdeel	Planning	Financiële dekking
1	Pilot ouderparticipatie (opvoeden doen we samen)	T/m 2025 en dan evaluatie en vervolg	In meerjarenbegroting
2	Borgen Kansrijke Start aanpak incl. Nu Niet Zwanger	T/m 2026	Dekking uit GALA t/m 2026 – Daarna p.m.
3	Vorm blijven geven aan preventief aanbod en waar mogelijk onderbouwd versterken, o.a. Buurtgezinnen, jeugdgezondheidszorg, jongerenwerk	2025 - 2028	In meerjarenbegroting
4	Inloopvoorzieningen voor jongeren in stand houden	T/m 2025	In begroting t/m 2025 – Daarna p.m.
5	Voortzetten aanpak gezondheidsbevordering voor versterken weerbaarheid en gezonde leefstijl	2025-2028	GALA t/m 2026, meerjarenbegroting + deels vanuit de DG&J Samen voor Gezond
6	Het versterken van de aanpak voor mentaal gezonde jeugdigen (ook i.r.t. initiatiefwet suïcidepreventiebeleid Wpg)	2025-2028	In meerjarenbegroting, GALA t/m 2026 + vanuit de DG&J Samen voor Gezond
7	Andere plannen uit visie sociaal domein (laaggeletterdheid, eenzaamheid, relatieloket, et cetera)	2025	Bekostiging buiten dit plan om
8	Beweeg- en sportbeleid: Bewust Blijven Bewegen en Sporten	2025-2030	Bekostiging buiten dit plan om

4. Stevige lokale teams / verbinding aanpalende domeinen

Inleiding

Jeugdigen en hun ouders moeten voor jeugdhulp laagdrempelig en dicht bij huis terecht kunnen. Dit kan onder meer bereikt worden door in te zetten op stevige lokale teams met voldoende kennis en expertise en verbinding met specialistische hulp. Teams die met ouders en jeugdigen kijken naar wat echt nodig is. Die niet alleen toegang verlenen, maar ook zelf lichte hulp bieden, gericht op het versterken van het gewone leven en de veerkracht van gezinnen en jongeren.

Het is van belang dat de problemen in de context van het gezin worden opgepakt. Niet altijd is jeugdhulp voor een kind de meest passende hulp, bijvoorbeeld omdat problemen worden veroorzaakt door stress of schulden van ouders of de omgeving van het kind (bijvoorbeeld onderwijs of opvang). In veel gezinnen waar jeugdhulp wordt ingezet speelt ggz-problematiek, waaronder verslavingsproblematiek, bij de ouders. Die problematiek is van invloed op de jongere en andersom. Daarnaast groeien kinderen niet alleen thuis op, maar ook op school/opvang en op straat (en online). De situatie van het kind moet dus altijd in een bredere context worden bekeken. Daarom is het noodzakelijk om de verbinding te zoeken en te versterken tussen jeugdhulp en andere domeinen zoals het onderwijs, jeugdgezondheidszorg, bestaanszekerheid/ schulden en volwassen-GGZ. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het organiseren van stevige teams die inzetten op het maken van de verbinding met het brede sociaal domein.

De vorming van stevige lokale teams is een belangrijke pijler vanuit de Hervormingsagenda én het Toekomstscenario Jeugd- en gezinsbescherming. Eind 2023 hebben we een quickscan gedaan van ons Sociaal Team om te kijken waar onze aandachtspunten liggen om te komen tot sterke lokale teams in 2028. Uit deze quickscan blijkt dat de wijze van werken van het Sociaal Team Molenlanden voor een groot deel al overeen komt met de uitgangspunten die zijn gesteld voor de sterke lokale teams die in 2028 moeten staan. Dit is zeer positief, wat dat betekent dat het Sociaal Team al voor een groot deel functioneert zoals beoogd. De aandachtspunten zitten op het bieden van basishulp (wat doe je in het Sociaal Team zelf), het outreachend werken en de samenwerking met kernpartners. Deze aandachtspunten zijn meegenomen in de uitwerking van onderstaande acties.

Wat gaan we lokaal doen?

Ontwikkelopdracht Sociaal Teams en Toegang

Het construct van Sociaal Teams van de gemeente Molenlanden is volop in beweging. Dagelijks werken er ongeveer vijftig medewerkers van meerdere moederorganisaties (AVRES, gemeente, Stichting Jeugdteams, Diaconaal Maatschappelijk Werk, Stichting Welzijn Molenlanden) in drie teams op drie locaties in een uitgestrekt landelijk gebied, aan de ondersteuning van inwoners van 0-100 jaar met een hulpvraag. Sociaal Teams maakt deel uit van de brede Toegang Sociaal Domein waarvoor een verbeterproject is gestart. De bestuurlijke wens leeft om die Toegang te verbeteren.

Het is een periode waarop er veel op gemeenten afkomt in het Sociaal Team. Naast de Hervormingsagenda, gaat dit ook over bijvoorbeeld het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (zie regionale ontwikkelingen), het Integraal Zorgakkoord, Gezond en Actief Leven Akkoord en de Doordecentralisatie Beschermd wonen. Het laten slagen van deze programma's vergt een basis waarin deze kunnen landen: een goed werkende toegang en lokale teams.

In Q2 2025 wordt er een vervolg gegeven aan de actualisatie van het construct van Sociaal Teams. Dit is dus een proces breder dan 'Sterke Gezinnen, Sterke Jeugd'.

Opdracht jeugdprofessionals

Vanaf 2024 is er gekozen om tot een inkoop en opdrachtverlening te komen met betrekking tot de uitvoering van de dienstverlening in het kader van de gemeentelijke Verordening Jeugdhulp, de Nadere regels Jeugdhulp en de uitvoering van eerstelijns jeugdhulp. De opdracht heeft een looptijd van drie jaar (2024-2026) met mogelijk maximaal één jaar verlengen. De nieuwe opdracht jeugdprofessionals (dus na 2026/2027) hangt nauw samen met de ontwikkelopdracht van het construct Sociaal Team.

Inzet groepswerk

Bij de versterking van de lokale sociale infrastructuur speelt het groepswerk een belangrijke rol. Daar zijn al de nodige stappen ingezet: het groepswerk is de afgelopen jaren verder uitgebreid en maakt een steeds belangrijker onderdeel uit van de werkwijze van het sociaal domein. Groepswerk kan niet alleen effectief zijn voor individuen, maar het kan ook zorgen voor een lastenverlichting van het Sociaal Team omdat minder individuele hulp nodig is. In de periode 2025-2028 willen we het groepswerk zoals we dat hebben opgebouwd, voortzetten. Waar mogelijk spelen we in op vragen en ontwikkelingen uit de samenleving.

Jeugdhulp naar voren

'De inzet naar meer naar voren werkt. Ook al zien we het niet bij alle onderdelen even sterk in de financiën, zien we het wel degelijk in de aantallen. We pakken steeds meer als Sociaal Team zelf de ondersteuning op. Dit past ook binnen de visie.' (Evaluatie Onze Kinderen Nabij, 2024).

We willen de inzet van jeugdhulp naar voren voortzetten en verstevigen. Hiervoor zien we verschillende mogelijkheden.

Jeugdmodule

Als eerste zien we kansen voor het doorontwikkelen van de Jeugdmodule. Naast de stevige lokale teams (en jeugdartsen, kinderartsen en GI's) zijn huisartsen een belangrijk toegangskanaal voor jeugdhulp. Het is van belang dat de samenwerking tussen de huisarts en het Sociaal Team goed is, zodat zij elkaar eenvoudig kunnen vinden en een goede analyse mogelijk is voor passende ondersteuning of hulp.

Met de Jeugdmodule zetten we in op deze samenwerking. De jeugdprofessional ggz komt als afvaardiging van het Sociaal Team met inhoudelijke expertise rond jeugdhulp én met goede kennis van het nieuwe jeugdhulplandschap naast de huisarts te staan. De jeugdprofessional ontlast de huisarts door een directe brug te

vormen naar het Sociaal Team en de huisarts en ondersteunt en/of adviseert bij het maken van een keuze waarheen de patiënt doorverwezen wordt (de triage). Daarnaast biedt de jeugdprofessional zelf ook ondersteuning waar mogelijk.

De GGZ problematiek neemt toe en de jeugdprofessionals GGZ halen hun doelstellingen wel, maar dit blijkt niet afdoende te zijn. We zien mogelijkheden om de samenwerking met huisartsen nog verder te verstevigen. Huisartsen zijn een belangrijke zorgverlener voor jeugdigen en een belangrijke verwijzer naar jeugdhulp. Hierin zien we ook mogelijkheden via IZA om innovatieve pilots te starten m.b.t. GGZ problematiek. Denk hierbij bijvoorbeeld aan pilots voor groepsaanbod door het Sociaal Team (meidentraining) of pilot met GGZ-aanbieder(s) zoals De Hoop GGZ. De meidentraining is als pilot vanuit IZA reeds gestart in 2025 en zal bij goed resultaat geborgd moeten worden. De pilot met De Hoop GGZ (waarbij jeugdigen die aangemeld zijn eerst een groepsgericht aanbod krijgen aangeboden waardoor SGGZ daarna niet meer nodig is dan wel korter nodig is) is nog in ontwikkeling.

Jeugd en gezinsteam

Op dit moment hebben we al jeugdhulp naar voren gerealiseerd in ons jeugd en gezinsteam. Dit team kan ingezet worden als er een intensievere of meer specialistische vorm van ambulante hulpverlening nodig is binnen het gezin. Dit team heeft verschillende expertises, bijvoorbeeld gericht op opvoedingstrainingen, psychomotorische therapie, systeemtherapie, jeugd- en gezinsbegeleiding, scheiding en autismespectrumproblematiek. In het kader van de nieuwe inkoop en in lijn met onze eerdere inzet willen we nog nader onderzoeken welke vormen van jeugdhulp die nu in segment 4 vallen, we lokaal kunnen uitvoeren. Op dit moment lijkt op basis van de data begeleiding het meest realistisch om naar voren te halen. Maar het is ook een mogelijkheid de expertise van het jeugd en gezinsteam verder uit te breiden op specifieke problematiek die we vaak terug zien komen en we nu nog moeten doorverwijzen naar de regionale zorgmarkt. De inzet naar voren zal in essentie kostenneutraal en op termijn zelfs kostenbesparend moeten zijn. Zoals we hebben gezien bij Onze Kinderen Nabij gaan de kosten echter wel voor de baten uit. In de eventuele voorstellen die uit het verdere onderzoek zullen komen zal inzichtelijk gemaakt worden op welke manier de inzet gedekt kan worden (zie ook hoofdstuk 6 Financiën).

Jeugdhulp naar voren op het onderwijs

Naast jeugdhulp naar voren in ons eigen team hebben we ook twee scholen waar we jeugdhulp naar voren hebben gerealiseerd. In 2023 is in de onderwijsbehandelgroep op de School met de Bijbel in Bleskensgraaf gestart met een nieuwe werkwijze. Het doel van deze groep is om kinderen een passende GGZ-behandeling te bieden in hun eigen schoolomgeving. Deze behandeling wordt gegeven, omdat gebleken is dat 'lichtere' hulpverlening niet effectief genoeg was. Hiermee kan plaatsing in een klinische setting veelal worden voorkomen en het aantal 'thuiszitters' worden teruggedrongen. In de nieuwe werkwijze wordt de begeleiding uitgevoerd door medewerkers van de school en is de zorgaanbieder alleen nog verantwoordelijk voor diagnostiek en planvorming.

Op de School met de Bijbel in Noordeloos is ook een nieuwe werkwijze gestart. Om zoveel mogelijk ruimte te bieden aan inclusief onderwijs en de knelpunten door

inzet via pgb op te lossen worden er geen pgb's meer gegeven, maar wordt de ondersteuning geboden door medewerkers van de school.

Tot slot hebben we ook nog een regionale pilot met jeugdhulp op de OPDC's. Op dit moment loopt de evaluatie en op basis daarvan zullen we bepalen wat het vervolg is.

We willen onderzoeken op welke manier we naar meer inclusief onderwijs kunnen en jeugdhulp dicht op school kunnen realiseren. Hiervoor lopen al goede gesprekken met de samenwerkingsverbanden. We verwachten dat dit op termijn zal leiden tot enkele voorstellen voor jeugdhulp op het reguliere onderwijs. Ook op het VO zal worden gekeken op welke manier hulp gebundeld kan worden in een groepsaanbod. Uiteraard is ook bij deze ontwikkelingen de voorwaarde dat dit een kwalitatieve verbetering is en op z'n minst kostenneutraal.

Preventie middelengebruik

Partners geven het signaal af dat er meer nodig is om middelengebruik (alcohol en drugs) op jonge leeftijd te voorkomen. Alcohol en nu ook drugs zijn te makkelijk verkrijgbaar en ook leeft het beeld dat gebruik steeds gangbaarder wordt. Dit wordt ook onderschreven door de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen (16-27 jaar). Het is het onderzoeken waard als vorm van jeugdhulp naar voren of het Sociaal Team zelf meer kortdurende trajecten kan gaan aanbieden bij middelengebruik, bijvoorbeeld op het vlak van psycho-educatie (ook bij volwassenen). Of dat het meer een vraagbaak functie kan gaan bekleden voor de jeugdprofessionals of Sociaal Team breed. Dit ontwikkelpunt raakt ook de herziening van het Preventie- en Handavingsplan Alcohol en Drugs (per 1 januari 2026).

Doorbraakmethode

Soms lijken regels en wetten de juiste hulp in de weg te staan. Met de Doorbraakmethode kan er in korte tijd een doorbraak gerealiseerd worden, waardoor andere zaken weer in beweging komen. De methode is de nieuwe standaard voor maatwerk in het sociaal domein en maakt het mogelijk rek in het bureaucratisch systeem op te zoeken. De methode geeft professionals instrumenten om het maken van een uitzondering op de regel makkelijker, beter en goedkoper te maken. In de voorliggende periode onderzoeken we of de doorbraakmethode (of een vergelijkbaar alternatief) kan worden ingevoerd.

Verbinding Jeugdgezondheidszorg

Een belangrijke verbinding is die met de jeugdgezondheidszorg. De jeugdgezondheidszorg heeft een unieke positie omdat het 98% van alle kinderen tussen de 0 en 18 jaar bereikt. Ondersteuning begint zelfs al bij -9 maanden tijdens de zwangerschap. Niet alleen met vaccinaties om de algehele volksgezondheid te beschermen, maar ook met het versterken van (toekomstige) ouders in hun opvoedkracht, het versterken van veerkracht, vroege signalering van ontwikkelingsachterstanden en onderzoeken naar het welbevinden en de gezondheidsservaring van onze kinderen en jongeren. Het is een belangrijke partner horend bij de pedagogische basis die inzet op het gewone leven versterken. De jeugdgezondheidszorg kan zelf kortdurende hulp inzetten, maar kan ook doorverwijzen waar nodig. Het is essentieel dat de JGZ goed is gepositioneerd in de lokale teams. Daarin kan de samenwerking nog verder versterkt worden met de

pedagogische ondersteuning, om niet alleen snel te kunnen opschalen, maar ook meer af te schalen. De JGZ kan nog meer betekenen als het gaat om lichte problematiek. Daar moeten dan wel voldoende ruimte en tijd voor beschikbaar zijn.

Verbinding 18-/18+

Het is belangrijk dat jeugdigen die hulp ontvangen op het moment dat ze 18 jaar worden ook nog de juiste ondersteuning krijgen. Hiervoor wordt gewerkt met een perspectiefplan. Dit zetten we voort. In het Sociaal Team werken de professionals samen in het belang van het kind en het gezin. Gezamenlijk wordt gekeken wat er in het systeem nodig is en waar ondersteuning geboden moet worden.

Samenwerking tussen jeugdhulp en volwassenen-ggz

Het is nog niet altijd vanzelfsprekend dat volwassenen-ggz en jeugdhulp met elkaar samenwerken. Soms hebben ouders van kinderen die jeugdhulp krijgen zelf psychische problemen. Door samenwerking tussen deze twee domeinen te versterken kan de effectiviteit van de hulp aan deze gezinnen vergroot worden. Een gezamenlijke afweging en analyse van de gezinssituatie zorgt voor meer integraliteit en meer passend hulpaanbod.

Verbinding met onderwijs en kinderopvang

Vanuit het Rijk ligt er een duidelijke opdracht om de Hervormingsagenda jeugdhulp en de werkagenda inclusief onderwijs in samenhang aan te pakken in de eigen regio. We hebben een goede samenwerking met onze samenwerkingsverbanden en de scholen. We werken met een vaste schakel op het primair en voortgezet onderwijs en de kinderopvang. De vaste schakel is vindbaar, schakelt met de leerkracht en intern begeleider, start waar nodig begeleiding op en leidt eventueel toe naar een collega professional van het Sociaal Team. Jaarlijks wordt deze samenwerking geëvalueerd en waar nodig versterkt.

Gezinnen met een kostbare inzet

In de afgelopen jaren hebben we gezien dat nu de financiële solidariteit er af is, we vatbaarder zijn voor schommelingen in de kosten door gezinnen met een kostbare inzet. Onderzocht moet worden in hoeverre we kunnen voorkomen dat jeugdigen zeer dure jeugdhulp nodig hebben. We zullen op basis van de cijfers regelmatig onderzoeken hoe een dergelijke kostbare inzet zich heeft kunnen ontwikkelen en hoe we hier in de toekomst eventueel andere keuzes in kunnen maken. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat we altijd verantwoordelijk blijven voor het bieden van ondersteuning aan jeugdigen die deze hulp hard nodig hebben. We kunnen niet volledig voorkomen dat er gezinnen blijven met een hulpvraag die leidt tot kostbare inzet.

Onze geplande acties

	Onderdeel	Planning	Kosten
9	Ontwikkelopdracht construct Sociaal Teams en toegang	Vanaf 2025	p.m.
10	Inzet groepswerk voortzetten	2025 - 2028	In meerjarenbegroting
11	Jeugdmodule uitbreiden	2025 - 2028	In meerjarenbegroting

12	Pilots GGZ	2025 - 2028	Dekking vanuit IZA / In meerjarenbegroting
13	Uitbreiding jeugd en gezinsteam	Vanaf 2026	p.m.
14	Uitbreiding jeugdhulp naar voren op het onderwijs	2025 - 2028	p.m.
15	Onderzoeken wat er nodig is preventie middelengebruik	Vanaf 2026 (Preventie- en Handhavingsplan)	In meerjarenbegroting en evt. p.m.
16	Doorbraakmethode of een vergelijkbaar alternatief invoeren	2026	p.m.
17	Samenwerking JGZ – teams verder versterken	2025 - 2028	In meerjarenbegroting
18	Samenwerking 18 - / 18+ continueren en waar nodig versterken	2025 - 2028	In meerjarenbegroting
19	Samenwerking jeugdhulp en volwassenen GGZ versterken	2025 - 2028	In meerjarenbegroting
20	Samenwerking met onderwijs en kinderopvang blijvend versterken	2025 - 2028	In meerjarenbegroting
21	Blijvend onderzoek doen naar gezinnen met een kostbare inzet	2025 - 2028	In meerjarenbegroting

5. Data en monitoring

Inleiding

Eén van de thema's waarmee gemeenten aan de slag moeten, is Data en Monitoring. Het wordt als voorwaarde gezien binnen de Hervormingsagenda om tijdig (bij) te kunnen sturen en te leren binnen het jeugdstelsel. Het versterken van onze informatiepositie is ook lokaal essentieel om goed zicht te hebben op de ontwikkelingen binnen onze eigen gemeente (en regio); welke mogelijkheden zien we voor verbetering van het jeugdzorgstelsel (en eventueel het terugdringen van de kosten)?

In de afgelopen jaren zijn we steeds meer datagedreven gaan werken op het gebied van jeugd. Het dashboard van de SOJ is verder ontwikkeld en bij de aanbesteding van onze jeugdprofessionals hebben we specifieke kpi's afgesproken. Daarnaast hebben we ook een maandelijks duidingsoverleg om de cijfers te bespreken, waarbij we onder andere ook aandacht hebben voor onze gezinnen met een kostbare hulpvraag. In de komende periode zullen we de acties die we in gaan zetten goed moeten onderbouwen met cijfers én de inzet ook monitoren. De Deskundigencommissie roept Rijk en gemeenten ook op om de komende jaren tot reële en meetbare besparingsdoelstellingen, bijbehorende prestatie-indicatoren en monitoring te komen. In dit hoofdstuk wordt hier verder op ingegaan.

Landelijke monitor Hervormingsagenda

Landelijk is de monitor Hervormingsagenda ingesteld. De bedoeling is dat gemeenten deze jaarlijks invullen om de voortgang van de Hervormingsagenda te monitoren. In 2024 hebben we deze monitor voor de eerste keer ingevuld. We scoren op alle onderdelen gelijk of beter dan het landelijk gemiddelde. De monitor is op dit moment een kwalitatieve monitoring. In hoeverre we in de toekomst – conform het advies van de Deskundigencommissie – deze monitor ook moeten gebruiken voor kwantitatieve input is op dit moment nog niet duidelijk.

Monitoren lokale acties

In 'Onze Kinderen Nabij' hebben we gezien dat de resultaten vaak niet één op één aan een specifieke actie te koppelen was. In het monitoren van de resultaten van de lokale acties kiezen we daarom in dit geval ook om waar mogelijk de koppeling wel te maken aan een actie, maar nog vaker te kijken naar het geheel van acties. In onderstaande tabel staan onze beoogde kwantitatieve resultaten en hoe we dit gaan meten. We zullen deze monitoring meenemen in de jaarlijkse cijferrapportage van mei, waarbij we kijken naar het afgelopen jaar. De eerste keer dat we dit meenemen zal daarom in de cijferrapportage van mei 2026 zijn.

Beoogd resultaat (in 2028)	Welke acties hebben hier invloed op?	Hoe meten we het resultaat?
Aantal jongeren dat jeugdhulpverlening nodig heeft dringen we terug met 10%	1 t/m 21	Let op: uit coalitieakkoord 2022-2026, heeft dus andere looptijd

		Nulmeting is 2021: 995 jeugdigen in de regionale zorgmarkt. In 2026 moet dit dus < 895 zijn.
Afname instroom jeugdhulp met 10%*	1 t/m 21	Nulmeting is 2024. Instroom was toen 307**
Kosten jeugdhulp nemen – gecorrigeerd naar huidig prijspeil – met 5% af*	1 t/m 21	Nulmeting is 2024. Kosten waren toen (prijspeil 2024) € 9.196.779**
Aantal jeugdigen doorverwezen door SJT naar jeugd en opvoedhulp en begeleiding neemt met 15% af	Met name 10 en 13	Nulmeting is 2024. Aantal was toen: 162**
Aantal jeugdigen doorverwezen door SJT naar SGGZ neemt met 10% af	Met name 11 en 12	Nulmeting is 2024. Aantal was toen: 108**
Aantal jeugdigen dat naar de regionale zorgmarkt wordt doorverwezen door de huisarts neemt af met 5%	Met name 11 en 12	Nulmeting is 2024. Aantal was toen: 381**

* Hier is specifiek gekozen voor jeugdhulp (dus excl. Jeugdbescherming en jeugdreclassering). Deze keuze is gemaakt, omdat de acties die hierboven staan, met name gericht zijn op het onderdeel jeugdhulp. Indirect kan het wel ook effect hebben op de onderdelen jeugdbescherming/jeugdreclassering, maar dat deel wordt meegenomen in de opgave vanuit het toekomstscenario kind en gezinsbescherming.

** Cijfers d.d. 25-03-2025 uit het dashboard (excl. Jeugdbescherming/jeugdreclassering) – deze kunnen nog iets wijzigen. Let op, dit zijn dus de gedeclareerde kosten in de regionale zorgmarkt, dit is niet gelijk aan de totale kosten die we aan de SOJ betalen. Daarin zit ook nog een deel subsidies, rente en bijdrage aan de SOJ zelf (overhead) en dus ook nog jeugdbescherming/jeugdreclassering. Ter illustratie – in 2024 is onze totale bijdrage SOJ € 9.932.571

Naast deze kwantitatieve data evalueren we op verschillende onderdelen van dit implementatieplan ook kwalitatief. Denk hierbij bijvoorbeeld aan tevredenheid (o.a. middels het vertelpunt), de preventieve inzet en de verantwoording vanuit SJT m.b.t. de aanbesteding. Daarnaast zullen (nog te ontwikkelen) pilots of voorstellen worden voorzien van een monitoringsplan om te kunnen evalueren of iets wel of niet succesvol is.

In Q1/Q2 2028 zal een evaluatie plaatsvinden om input te leveren voor het vervolg na 2028.

6. Financiën

In de voorgaande hoofdstukken is aangegeven wat we de komende jaren gaan doen, wat we daarmee willen bereiken en hoe we dat gaan dekken. In dit hoofdstuk maken we inzichtelijk uit welke budgetten we e.e.a. gaan dekken en hoe dit op dit moment in onze meerjarenbegroting staat.

In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt wat we nodig hebben qua investeringen en welke dekking we hier op dit moment voor hebben. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de lokale middelen incl. de aanbesteding jeugdprofessionals is. Dit is dus de totale inzet van onze jeugdprofessionals, zowel de wettelijke taak als onze eigen inzet van jeugdhulp naar voren. Omdat dit niet één op één te splitsen is na de aanbesteding wordt zowel aan de investeringskant als bij de dekkingskant het volledige bedrag benoemd, ook al staat dit niet specifiek bij een actie benoemd. De inzet van jeugdhulp kan overigens ook niet bestaan zonder de basisinzet conform wettelijke taak, dus in die zin staat ook deze wettelijke inzet indirect in de acties benoemd.

Benodigde investeringen				
	2025	2026	2027	2028
Actie 1, 3, 5, 6, 10, 11, 15, 17, 18, 19, 20, 21	3.296.379	3.205.379	3.506.379	3.506.379
Actie 2, 5, 6	111.593	65.156	p.m.	p.m.
Actie 4	27.000	p.m.	p.m.	p.m.
Actie 11, 12	306.000	286.000	0	0
Actie 9, 13, 14, 16	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
TOTAAL	3.740.972	3.556.535	3.506.379	3.506.379

Beschikbare middelen				
	2025	2026	2027	2028
Opgenomen in meerjarenbegroting (incl. aanbesteding)	3.323.379	3.205.379	3.506.379	3.506.379
SPUK	111.593	65.156	0	0
IZA	306.000	286.000	0	0
TOTAAL	3.740.972	3.556.535	3.506.379	3.506.379

Bij een aantal acties staat nog p.m. Dit is omdat op dit moment nog niet duidelijk is welke kosten hieraan verbonden zijn. Uitgangspunt is dat een investering zich ook terugverdient, maar dit is niet altijd één op één te bewerkstelligen en daarnaast is dit vaak ook niet direct. Dat betekent dat er op termijn mogelijk nog wel een investering dan wel verschuiving van budgetten nodig is. Hiervoor zullen aparte voorstellen worden geschreven. Op het moment dat het advies van de Deskundigencommissie wordt overgenomen door het Rijk zal de dekking voor de aparte voorstellen in eerste instantie gevonden worden in het aanvullend budget dat beschikbaar komt vanuit het Rijk. Dit is ook de oproep van de commissie, om deze middelen te benutten ter versterking van de sociale basis.

Bij sommige acties stond ook nog opgenomen dat er een deel van de dekking uit de inwonersbijdrage DG&J kwam. Dit ging specifiek over de programma's samen voor gezond en het nog te maken programma m.b.t. suïcidepreventie. De regionale inzet versterkt onze lokale inzet en om die reden hebben we dit ook als dekking benoemd bij de acties 5 en 6.

IZA en SPUK zijn aflopend. De kosten die we nu bij IZA declareren zijn grotendeels wel structureel in onze begroting opgenomen. Het gaat hierbij om 286.000 voor inzet jeugdmodule. Dit is onderdeel van de aanbesteding, maar dit hebben we ook kunnen declareren bij IZA en daarmee ons lokale budget kunnen aframen. In 2025 besteden we ook nog 20.000 aan de pilot meidentraining via IZA. SPUK wordt in 2026 al minder en zal in 2027 helemaal aflopen. Hierdoor komen sommige budgetten wel onder druk te staan – dit is ook opgenomen bij de acties.

